

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion angående underlättande för skogsägare av belåning av avverkade skogsprodukter och försäljningskontrakt avseende skogsprodukter.

I en inom andra kammarn väckt, till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisad motion nr 238 har herr *Pettersson* i Rosta jämte fem av andra kammarens övriga ledamöter hemställt, »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t göra framställning om skyndsamt utredning och förslag för att möjliggöra och för skogsägarna underlätta belåning av avverkade skogsprodukter och försäljningskontrakt avseende skogsprodukter».

Till stöd för yrkandet anföres i motionen följande:

Skogsbrukets betydelse för den jordbrukande befolkningen är mycket stor. Svårigheterna för det mindre skogsbruket att vid försäljningen av produkter utvinna så goda priser, som marknadsläget ger möjlighet till, kunna i icke ringa utsträckning övervinnas genom skogsägarnas sammanslutning och gemensamma utbud i större poster. Emellertid förekommer i icke ringa utsträckning att skogsägare, som äro i behov av pengar till omkostnader vid avverkning framför allt för s. k. sommarhuggningar eller för andra ändamål, av köpare betinga sig förskott å blivande leverans innan priserna för säsongen blivit satta. Därvid brukar i fråga om priset överenskommas att säljaren skall erhålla betalning i överensstämmelse med vad som å orten allmänt kommer att bjudas eller något liknande.

Sådana överenskommelser verka otvivelaktigt i riktning att hålla priserna nere och medföra sålunda för den som erhållit förskotten oförmånliga resultat. En köpare, som sålunda tillförsäkrat sig större kvantiteter, saknar givetvis anledning att bjuda ett relativt högt pris för att därmed stimulera utbudet av virke. Han har redan överenskommit om att erhålla de kontrakterade posterna och han vet att ju mera priserna av köpebud drivas i höjden, desto mer får han betala även för vad som redan kontrakterats.

För att skogsägarna skola skydda sig mot sådana situationer är det nödvändigt att de äga möjlighet att genom belåning av sina produkter skaffa pengar utan att samtidigt berövas möjligheten att uppskjuta försäljningen till dess bättre möjligheter yppa sig att överblicka marknadsläget. En möjlighet har i detta sammanhang prövats i Norge, gående ut på att skogsägarna med sina organisationers hjälp belåna försäljningskontrakt, upprättade av skogsägarna och dessas egna försäljningsorganisationer. Skogsägarorganisationerna ha därvid iklätt vissa kontrollerande uppgifter samt visst ansvar. Denna verksamhet har i Norge tagit stor omfattning och det kreditgivande

penninginstitutet har icke därav förorsakats risker, som skulle kunna för-
anleda tvekan för oss att följa det norska exemplet. En annan utväg synes
vara att bereda möjlighet för belåning av avverkade skogsprodukter unge-
fär i överensstämmelse med vad som gäller för belåning av spannmål. Likvid
för försålt virke synes åtminstone i den utsträckning belåningen avser böra
gå genom lånegivaren och dennas rätt genom andra praktiska bestämmelser
tryggas. Eventuellt synas jordbrukskreditkassorna kunna anförtros hand-
havandet av sådan kreditgivning samt för den delen det statliga stöd, som
kommer dessa jordbrukares egna företag till del, i motsvarande mån ut-
vidgas.

Frågan om beredande av ökade kreditmöjligheter för skogsägare var under
behandling vid 1935 års riksdag. I två vid denna riksdag väckta likalydande
motioner (I: 270 och II: 459) hemställdes, att riksdagen måtte besluta, att från
riksgåldskontoret finge till Sveriges riksbank överlämnas svenska statens
obligationer till ett belopp av 10 miljoner kronor att av riksbanken enligt av
Kungl. Maj:t utfärdade närmare bestämmelser innehavas som pant för de
förbindelser centralkassorna för jordbrukskredit eller annan kreditinrätt-
ning, som av Kungl. Maj:t bestämdes, utfärdade för erhållande av medel till
belåning av virkesförsäljningskontrakt, för vilka sammanslutning av skogs-
ägare iklätt sig betalningsansvar. Motionerna avstyrktes av bankoutsrottet
(utl. nr 76) under uttalande bland annat, att — sedan jordbruksutskottet i
avgivet utlåtande nr 80 i anledning av motionerna I: 266 och II: 453 till-
styrkt en utredning om åtgärder till höjande av skogsbrukets ekonomiska
bärkraft — bankoutsrottet förutsatte, att den blivande utredningen även
komme att omfatta den genom de nu föreliggande motionerna framförda
frågan om skogsägarnas kredit. Riksdagen biföll de av bankoutsrottet och
jordbruksutskottet sålunda framställda yrkandena.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 juli och den 23 oktober 1936 hava
sedermera utredningsmän tillkallats för verkställande av utredning rörande
skogsbrukets ekonomiska läge och de åtgärder, som kunna vidtagas för att
höja dess bärkraft (1936 års skogsutredning). Utredningsmännen hava ännu
icke slutfört sitt uppdrag.

Utskottet. Frågan rörande skogsbrukets ekonomiska läge och de åtgärder, som kunna
vidtagas för att höja dess bärkraft, är — såsom framgår av den lämnade re-
dogörelsen — för närvarande föremål för utredning av sakkunniga, som i an-
ledning av skrivelse av 1935 års riksdag tillkallats enligt beslut av Kungl.
Maj:t. Enligt vad utskottet inhämtat, kommer denna utredning att om-
fatta jämväl de spörsmål beträffande skogsägarnas driftskredit, som upp-
tagits i nu förevarande motion. Vid sådant förhållande finner utskottet icke
erforderligt, att riksdagen nu i skrivelse till Kungl. Maj:t gör framställning
om utredning och förslag i ämnet. Utskottet får därför avstyrka bifall till
det i motionen framställda yrkandet och hemställer alltså,

att förevarande motion II: 238 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 mars 1939.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Ehrnberg, Sandén, Holmström, Sundvik, Bodin i Visby*, Lindbärg* och Albertsson*;

från andra kammaren: herrar Lovén, Andersson i Falkenberg, K. A. Westman, Gustavson i Västerås, Osberg, Svedman, Andersson i Lindome och Sundberg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.